

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 60 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 32.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47.61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaia vsak torek in petek

Ljubljana, torek 18. aprila 1944

Preis - Cena L 0'80

Poziv industrijskim obratom

Nemški svetovalec za Ljubljansko pokrajino je sporočil, da mora o vseh važnih dogodkih v podjetjih, tako na primer o škodah zaradi sovražnega delovanja, o napadih tolp, o okvarah v obratih in sličnem nemudoma, to je v 24. urah poročati Vrhovnemu komisariju. Zaradi tega je šef Pokrajinske uprave po Pokrajinski zvezi delodajalcev pozval vsa industrijska podjetja, da take dogodke po najkrajši in najhitrejši poti sporočajo Pokrajinski upravi — oddelk VIII.

Predložitev listin za odobritev cen

Ker uvozniki prošnjam za določitev cen uvoženih predmetov čisto ne prilagajajo potrebnih dokazil za opravičenje posameznih postavk izdatkov, sporočamo po nalogu oblasti naslednje:

Za vsako vrsto izdatkov posebej je treba predložiti ustrezajoči račun in potrdilo o plačilu. To velja posebno za prevozne stroške izven mej Ljubljanske pokrajine, kajti sumaren račun, odn. obračun, izstavljen po tukajšnjem spediterju-prevozniku, ne zadostuje za opravičenje prevoznih stroškov izven Ljubljanske pokrajine, če prevoza ni opravil tukajšnji spediter.

Za dokaz o višini nakupne cene tudi ne zadostuje carinska izjava-deklaracija, temveč pravilna, od prodajalca sestavljena faktura.

Uvozniki vina smejo v kalkulacijo vračunati tudi zneske, ki jih plačajo »Prevodu« pri izdaji nakupnice in dovolilnice za prevoz vina. Vse stroškovne postavke, ki ne bodo opravičene s pravičnimi dokazili, se v kalkulacijo uradno ne bodo jemale in vštele v uradno dovoljeno prodajno ceno.

Poziv št. 2 za oddajo pnevmatik

V smislu naredbe šefa pokrajinske uprave VIII. št. 1153/2 z dne 17. marca 1944 (Služ. list št. 39/20 ex 1944) se morajo oddati dne 18. aprila 1944 od 14. do 16. ure pnevmatike (plašči in zračnice) velikosti 500 × 16 (ter manjše ali večje, če so od istega avtomobila). Pri oddaji je treba navesti evidenčno (L.B.) številko dotičnega motornega vozila.

Oddajo se gornje pnevmatike tudi od vozil, ki so bila osigurana (rezervirana — »sichergestellt«) po Viš. SS in policijskem vodji v XVIII. obrambnem okrožju — vodilni štab za pobijanje tolp.

Kraj oddaje: Javna skladišča Ljubljana, Ciril Metodova (bivša Tyrševa) št. 33, skladišče 10.

Za pnevmatike drugih dimenzij bodo sledili slični pozivi.

Plačilo davkov

Davčna uprava za mesto Ljubljana objavlja, da se morajo dne 1. aprila 1944 za II. četrtletje zapadli davki plačati najkasneje do 15. maja 1944.

V poštev pridejo sledeče davčne vrste: zgradarina, pridobnina, rentnina, družbeni davek, davek na neoženjene osebe in pavšalni davek na poslovni promet.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in pri županstvu občine Ljubljana.

Besede prezidenta generala Rupnika

Iz velikega govora prezidenta div. generala Rupnika na nedeljski zgodovinski manifestaciji, ki je izčrpno opisana že v dnevnikih, navajamo odstavke in poudarke, ki jasno odgovarjajo na vprašanje: Kje je rešitev Slovencev?

Povedati je to mogoče silno enostavno; izvesti pa je to v danih prilikah na moč težavno. Zakaj za ohranitev in povzdigo našega naroda je potreben napor vsakega posameznega Slovenca prav tako kot celote. Če bi zmagali židovski boljševiki kljub do skrajnosti stopnjevanemu nemškemu, evropskemu in našemu odporu, bi bila častna smrt nas vseh še vedno boljša kot večno boljševsko suženjstvo, ki bi porazu sledilo.

Če pa zmaga Evropa, ki se pod vodstvom Nemčije bori proti komunizmu, bomo mogli tudi mi Slovenci kot najmanjši narod zavzeti svoj odgovarjajoči prostor in si pridobiti vse možnosti za ohranitev in prost, neoviran razvoj našega naroda. Seveda le, če bomo že sedaj odvrgli vso nesnago in pristopili k pozitivnemu sodelovanju z graditeljem nove Evrope.

Če se torej hočemo ohraniti in bodočim slovenskim rodovom zagotoviti boljše življenje, moramo iz tega razloga tudi hoteti zmago protiboljševske Evrope pod vodstvom Nemčije in v njo verovati. Moramo pa za to Evropo tudi nastopiti, z njo sodelovati in se tudi po svojih močeh zanjo boriti.

Strankarsko-politična razcepjenost in stanovske spore mora sedaj in za vselej narod sam in odgovorno vodstvo z vsemi sredstvi zatreti. Kot mali narod si luksuza strankarske politike ne moremo več privoščiti. Vsi danes vemo, da je ta politika lomila narodove sile, pripravljala plodna tla boljševizmu in nas privedla na rob groba.

Pot nam kaže nemški narod, prvi narod naše celine, ki je oblikovalka in nositeljica svetovne kulture. Njegov narodni socializem prenaša največje napore in premaguje največje težave. In čeprav narodni socializem ni nikakšno izvozno blago in — čisto razumljivo

— ne sme biti nobenemu drugemu narodu vsiljen, je vendarle zaradi silnih uspehov, splošnega reda in zglede discipline nemškega naroda vsem drugim narodom pravi kašipot, kaj lahko zdrav, pravilno voden narod doseže tudi v dobi židovskega zarotniškega besnenja, židovske lokavščine in prevare in je tudi edino uspešno sredstvo, ki se stavi na pot židovsko-boljševiški svetovni nadvladi. Jeza in besnenje svetovnega židovstva je najboljši dokaz za pravilnost in tvorno silo nemške narodno-socialistične revolucije. Samo ta revolucija je preprečila zavratni pokolj nežidovskega človeštva in ga prisililo, da je poslalo v ogenj narode, ki so po boljševizmu in plutokraciji že zaslužnjeni

židovstvu. V tej borbi gre v resnici za vse. Gre za zmago dobrega ali zla. In ker pravični Bog je, bo — čeprav po najhujši preizkušnji — naklonil zmago onim, ki so sposobni in vredni dati človeštvu novo, višjo, svetlejšo, Bogu dopadljivo, satanu in njegovemu zlatu sovražno vsebino.

Tudi mi Slovenci se moramo držati smeri, ki so jo sprejeli že mnogo večji narodi. Saj vendar tudi mi hočemo dati našemu življenju in naši bodočnosti višjo vsebino in postaviti lepše cilje. Z novimi ljudmi hočemo ustvariti novo bodočnost! Z novimi Slovenci novo Slovensko! To je dnevna zapoved našega domobranstva. To je moj svetel, veliki cilj!

Gospodarski odnošaji Italije z Jugovzhodom

Čeprav so bili že pred izbruhom sedanje vojne gospodarski odnošaji Italije z Jugovzhodom živahni, vendar niso nikdar dosegli one višine, ki bi se zaradi zemljepisne bližine mogla pričakovati. Vzrok je v tem, ker italijanska industrijska proizvodnja ni bila posebno prikladna za izmenjavo blaga, italijanska agrarna proizvodnja pa je bila v mnogem oziru podobna proizvodnji jugovzhodnih dežel. Zaradi tega ni italijanska udeležba v izvozu in uvozu jugovzhodnih držav nikdar presegla 15 odstotkov.

Sele po zasedbi Albanije in Grčije ter po izgubi svojih afriških dežel je začela Italija delati na to, da okrepi svojo gospodarsko pozicijo v vseh balkanskih deželah. Treba je priznati, da je Italija ta čas zelo dobro izkoristila in v vseh teh deželah razvila zelo veliko aktivnost. V deželah, ki jih je zasedla, kakor v Sloveniji, Dalmaciji in Albaniji ni samo skrbela za izkoriščanje tamkajšnjih naravnih zakladov, temveč se je lotila tudi raznih projektov. Tu treba omeniti zlasti pridobivanje zemeljskega olja v Albaniji in pospeševanje gojitve bombaža v Albaniji, zvišanje cementne proizvodnje v Dalmaciji in velika melioracijska dela v Dalmaciji. Tudi v prometnem oziru je storila Italija mnogo in poročali smo že o ustanovitvi velike avtotransportne družbe, ki bi skrbela za reden blagovni promet med Antivari-Skopljem-Ruse in dalje z Romunijo. Italija je tudi nameravala zvezati Adrijo po posebnih prekopih z Donavo. V ta namen so se nameravale ustanoviti tudi razne ladijske družbe. Sklenjen je bil dogovor z bolgarsko vlado o ustanovitvi proste bolgarske cone v nekem jadranskem pristanišču. Z Madžarsko pa je bil sklenjen dogovor o ustanovitvi madžarske proste cone v pristanišču na Reki, dočim bi se ustanovila enaka cona za Italijo v donavskem pristanišču Csepel.

Za zunanjo trgovino z jugovzhodnimi državami je ustanovila Italija po zgledu Nemčije mešane zunanje-trgovinske komisije. Sklenila je tudi z jugovzhodnimi državami nove trgovinske pogodbe, ki so omogočile povečanje blagovne izmenjave. Te pogodbe so se še iz-

vanje gojitve bombaža v Albaniji, zvišanje cementne proizvodnje v Dalmaciji in velika melioracijska dela v Dalmaciji. Tudi v prometnem oziru je storila Italija mnogo in poročali smo že o ustanovitvi velike avtotransportne družbe, ki bi skrbela za reden blagovni promet med Antivari-Skopljem-Ruse in dalje z Romunijo. Italija je tudi nameravala zvezati Adrijo po posebnih prekopih z Donavo. V ta namen so se nameravale ustanoviti tudi razne ladijske družbe. Sklenjen je bil dogovor z bolgarsko vlado o ustanovitvi proste bolgarske cone v nekem jadranskem pristanišču. Z Madžarsko pa je bil sklenjen dogovor o ustanovitvi madžarske proste cone v pristanišču na Reki, dočim bi se ustanovila enaka cona za Italijo v donavskem pristanišču Csepel.

Za zunanjo trgovino z jugovzhodnimi državami je ustanovila Italija po zgledu Nemčije mešane zunanje-trgovinske komisije. Sklenila je tudi z jugovzhodnimi državami nove trgovinske pogodbe, ki so omogočile povečanje blagovne izmenjave. Te pogodbe so se še iz-

popolnile z rednimi sestanki prizadetih industrij. Takšni sestanki so bili zlasti pogostni z madžarskimi, bolgarskimi in romunskimi industrialci. Čeprav šele daleč za Nemčijo, je bila vendar Italija drugi največji partner v blagovni izmenjavi Jugovzhoda. Prekinitev blagovne izmenjave z Madžarsko je Italijo mnogo bolj zadela ko Madžarsko, ki je dobavljala Italiji zlasti živila. Glavno izvozno blago Italije za jugovzhodno Evropo je bilo tekstilno blago, ki je bilo podlaga za italijanski uvoz iz Jugovzhoda. Iz Romunije je uvažala Italija zlasti zemeljsko olje, klavno živino, žito in oljnat rastline, iz Bolgarske jajca, perutnino, tobak, koruzo, žito in kože, iz Slovaške živila, les in celulozo, iz Srbije rude in živila in iz Hrvatske živila.

V zadnjih letih se je Italija tudi direktno vključila v jugovzhodno trgovino. V skoraj vseh deželah je ustanovila čisto italijanska ali mešana podjetja, katerih delokrog je zelo natančno odmerjen. Ta podjetja so se ustanovila od zasebnih tvrdk ali pa z državno udeležbo, razen v Grčiji in Albaniji, kjer so se ustanovile monopolne družbe. Glavna naloga teh družb je bila, da skrbje za večjo izkoriščanje v jugovzhodu domačih surovin, ki so bile potrebne industriji. Če se je posrečilo, da je bila trgovinska bilanca s katero jugovzhodnih držav aktivna, so se devizni presežki sistematično uporabljali za nove kapitalne naložbe v teh državah. V lepem razvoju so bili trgovinski in gospodarski odnošaji Italije z Jugovzhodom, kako pa se bodo v bodoče razvijali, o tem bi bila danes vsaka beseda prezgodnja. (Po »Deutsche Adria-Zeitung«.)

Delo na cestah v Romuniji

S posebnim zakonom je bilo v Romuniji uvedeno obvezno delo na cestah. Vsi moški od 21. do 60. leta morajo delati na cestah po pet dni na leto, lastniki vozil pa morajo dajati pet dni za taka dela na razpolago svoja vozila. Obveznost tega dela se lahko odkupi z denarnim zneskom, ki ga določijo krajevne oblasti. Obveznost dela na cestah velja tudi za inozemce, ki bivajo že več ko pol leta v deželi,

Ivo Lah:

Razvojna nagibnost oblike zavarovalnega podjetja

(Konec)

Prognoza oblike bodočega zavarovalnega podjetja s stališča zavarovalne tehnike se torej v vseh bistvenih točkah popolnoma ujema z avtorjevo prognozo, še več, to prognozo smemo celo posplošiti. Zavarovalna premija vsebuje večkrat (n. pr. pri mešanem življenjskem zavarovanju, to je pri zavarovanju za primer smrti in doživetja) poleg riziko-premije, ki jo zavarovalnica vsako leto porabi za kritje tekočih škod, še hranilno premijo (G. Bohlmann). Zavarovalnica je torej v tehničnem pogledu tudi neke vrste hranilnica. Zato mora prognoza glede na obliko zavarovalnega podjetja veljati tudi glede na obliko hranilnice in denarnih zavodov sploh.

Avtor se je omejil v svoji razpravi izključno le na obliko bodočega zavarovalnega podjetja. Zanimive so pa tudi perspektive

glede na vsebino celotnega bodočega zavarovanja, zasebnega kot socialnega, pa smatramo za primerno, da na tem mestu navedemo nekaj kratkih tozadevnih pripomb. Nekako pred enim stoletjem se je pojavil v gospodarstvu poleg zemljišča in dela nov produkcijski faktor kapital, ki ga definiramo kot producirano produkcijsko sredstvo. Po tej definiciji narašča kapital v geometrijski progresiji kot gotovina, ki je tudi kapital, naložena na obrestne obresti. Računi kažejo, da bi en sam vinar, para, pšenig ali centesim itd., naložen po 4%, to je po obrestni meri, ki se najbolj pogosto porablja v zavarovanju, narasel v času od Kristusovega rojstva pa do danes do tako ogromnega zneska, da bi rabili za izplačilo obresti kepo čistega zlata, ki bi bila okroglo stokrat tako velika

kot je ves naš planet. Zgodovina zadnjih sto let nam priča, da kapital v resnici tako rapidno narašča. Postavke državnih preračunov, ki so se pred 100 leti izražale v milijonih, kasneje v milijardah, se že približujejo bilijonom. Narodno premoženje torej v resnici rapidno narašča in z njim vred tudi elementarno zavarovanje, in sicer ne samo kvantitativno, ampak tudi kvalitativno. Imamo že zavarovanje zračnega prometa, ki ga pred četrt stoletjem še ni bilo. Kapital pa ustvarja tudi nove življenjske pogoje in zato je začelo v zadnjem stoletju tudi število prebivalstva naraščati v geometrijski progresiji, nekako po en odstotek letno. Pri tej razvojni tendenci mora sedanjih 2,5 milijard ljudi na zemlji narasti v sto letih na 7 milijard, v pet sto letih na 360 milijard, v tisoč letih na 520 bilijonov itd. Tudi življenjsko zavarovanje, zasebno kot socialno, bo torej naraščalo kvantitativno in kvalitativno. V zavarovalstvu je nadalje opaziti zadnja desetletja, da kurativno zavarovanje, ki šablonsko odškoduje nastale škode, sto-

pa vedno bolj v ozadje in na mesto njega se uvaja takozvano preventivno zavarovanje, ki stremi za preprečevanjem škod. Pred sto leti je znašalo povprečno trajanje človeškega življenja 30 let, to je prav toliko kot v rimskem imperiju pred dva tisoč leti. Tik pred začetkom sedanje vojne pa je znašalo v nekaterih naprednih državah že 60 let, to je še enkrat več. Premije zavarovanja za primer smrti se bodo torej znatno znižale. Isto je pričakovati glede na premije požarnega zavarovanja. Obratno pa vedno večja materialna sredstva omogočajo širokogrudnejše pojmovanje delanezmoglosti, onemoglosti, brezposelnosti i. t. d. Premije za zavarovanje doživetja (rentnega zavarovanja), bolezní, nezgode, onemoglosti bodo torej naraščale. Vedno večji obseg zavarovancev in uvajanje novih pannonog zavarovanja pa zahteva poenotenje zavarovanja samega, kar se v zasebnem zavarovanju izraža v poenotenju oblik podjetij, do česar je prišel avtor v svoji disertaciji, v socialnem zavarovanju pa v unifikaciji zavarovanja.

Izmenjava sekvestrov

Prezident pokrajinske uprave div. gen. Rupnik je razrešil: pri Zanatski banki, podružnici v Ljubljani postavljenega sekvestra dr. Silvija Alesanija in imenoval za novega sekvestra dr. Josipa Kovačiča, svetnika pri VIII. oddelku;

pri podružnici Drž. hipotekarne banke postavljenega sekvestra prof. Teobalda Zennara in imenoval za novega sekvestra Franca Šinka, šefa oddelka za oskrbo pri VIII. oddelku;

pri podružnici Priv. agrarne banke postavljenega sekvestra Umberta Tessonija in imenoval za novega sekvestra dr. Josipa Lavriča, ravnatelja Združenja kmetovalcev v Ljubljani.

Občni zbori

Kolinska tovarna hranil d. d. ima iz nepričakovanega razloga 19. redni občni zbor dne 11. maja in ne 20. aprila.

Združene opokarne d. d. v Ljubljani imajo 25. redni občni zbor dne 29. aprila ob 10. v družbenih prostorih na Miklošičevi cesti 15. Na dnevnem redu je tudi sprememba pravil. Najmanj 10 delnic opravičuje do enega glasu na občnem zboru. Vsaj šest dni pred občnim zborom se morajo delnice z nezapadlimi kuponi položiti pri družbeni blagajni ali pri Kmetiski posojilnici ljubljanske okolice.

Gregorc & Co. d. d., veletrgovina špecerijskega in kolonialnega blaga, ima 3. redni občni zbor dne 2. maja v družbeni pisarni. Delnice se morajo položiti najmanj šest dni pred občnim zborom pri družbeni blagajni v Ljubljani.

Celuloza iz novih surovin

Na Madžarskem so se dobro obnesli poskusi pridobivanja celuloze iz slame in stebel koruze in sončnic. Neka tovarna papirja je iz svojih sredstev dala na razpolago 100.00 pengö za ureditev prve tovarne, ki bo izdelovala celulozo iz teh novih surovin. Gotovo bodo tudi druge papirnice ustanovljale take obrate, ker madžarski papirni industriji že močno primanjkuje surovin zaradi omejenega uvoza.

Celuloza iz koruzne slame in stebel sončnic bo dobrodošla tudi tekstilni industriji, ki ima tudi težave zaradi pomanjkanja surovin. V primerjavi z letom 1942. se je lani proizvodnja madžarske papirne in tekstilne industrije po količini precej zmanjšala, po vrednosti pa zaradi višjih cen močno povečala.

Švicarske skrbi

Razne švicarske industrije so morale zopet omejiti svojo proizvodnjo. Med drugim so prenehali obratovati nekateri premogovniki v Wahlisu. Število delovnih ur v strojni in kovinski industriji nazaduje; boje se, da bo morala urarska industrija začeti odpustiti delavce. »Bund« v Bernu pravi, da treba govoriti o nazadovanju zaradi vojne preveč napihnjene proizvodnje. »Švicarski list delodajalcev« pa se boji, da bo šla konjunkturna krivna navzdol, če se ne bodo dosegle olajšave v blokadi. Skrb, kako najti odjem blaga, je danes težja ko pa skrb, kako dobiti material.

Cestni sklad na Slovaškem

Od cestnega omrežja na Slovaškem, ki obsega 17.800 km, so doslej okraj in občine financirale 67%. Ker pa so bile pri tem težave, bo z novim zakonom ustanovljen državni sklad za ceste. S sredstvi tega sklada bo država skrbela za 13.370 km cest (6098 km državnih, 4680 km okrajnih in 2592 km občinskih cest). Deklade na razne davke in carine bodo dale letos v sklad za ceste približno 383 milijonov Ks.

Skupščina Zveze slovenskih zadrug

Včeraj dopoldne je bila v dvorani Kmetijske družbe 36. redna letna skupščina Zveze slovenskih zadrug, ki jo je vodil predsednik dr. Josip Zdolšek. Iz poslovnega poročila posnemamo:

V začetku lanskega leta je imela Zveza 140 članic in okrog 99.8 milijona lir denarnega prometa, konec leta pa 144 članic in nad 112 milijonov lir denarnega prometa. Nove članice Zveze so »Mlekotrg«, nabavno-prodajna zadruga trgovcev z mlekom in mlečnimi izdelki v Ljubljani, Gospodarska zadruga mizarstev v Ljubljani, Kreditna zadruga advokatov in javnih notarjev v Ljubljani in Nabavljalna in prodajna zadruga tekstilne stroke v Ljubljani.

Iz pregleda delovanja Zveze je razvidno, da je bilo l. 1920. v Zvezi 66 včlanjenih zadrug in okrog 20.6 milijona din denarnega prometa, po desetih letih 304 zadrug in okrog 365.7 milijona denarnega prometa, konec l. 1940. pa 395 zadrug in 454.7 milijona denarnega prometa.

Odnosi z zadrugami onstran meje so lani ostali nespremenjeni.

Samo udeležbo pri tovarni za dušik je uspelo likvidirati z zadovoljivim izkupičkom, ki je omogočil, da je Zveza zaključila bilanco s prebitkom.

Zveza je stare obveze dalje postopno likvidirala in stavila zadrugam v Ljubljanski pokrajini na razpolago nadaljnjih 20% starih naložb.

Soglasno je skupščina sprejela vsa poročila, predloge in letne sklepne račune ter izvolila nekatere člane in namestnike upravnega in nadzornega odbora.

Polovica čistega prebitka se pripíše splošnemu rezervnemu skladu, druga polovica pa pokojninskemu skladu nameščencev. Zveza se sme zadolžiti do največ 5 milijonov, najvišji kredit, ki ga more dobiti včlanjena zadruga, pa je 2.5 milijona lir.

Skupščina je dokazala, da je združništvo, ki ga predstavlja Zveza slovenskih zadrug, ostalo celo in zdravo v svoji osnovi ter da je tako sposobno za važne vloge in naloge, ki ga čakajo v narodnem gospodarstvu.

Nemška pomoč grškemu gospodarstvu

Ponovno smo že poročali o uspešnih akcijah pooblaščenca nemškega zunanjega urada za jugovzhodne dežele poslanika dr. Neubacherja za ureditev prehrane grškega prebivalstva, zdaj pa posnemamo po »Donauzeitung« opis največjega problema grškega gospodarstva in gospodarske pomoči, ki jo Grčiji v njeni veliki stiski nudi Nemčija. Dpisnik iz Aten navaja:

V ospredju vsega grškega gospodarskega in političnega prizadevanja je danes pobijanje inflacije ter z njo sporednega dvigovanja cen. Do danes se finančnikom in gospodarstvenikom še ni posrečilo, da bi obvladali tendence inflacije, čeprav so bile že lani konec novembra določene tržne cene. Vzel med cenami in dohodki je vedno večja in tudi odpovedana izdaja novih bankovcev ni imela pričakovanega uspeha. Cene življenjskih potrebščin so se naglo dvigale, ker je bilo pač preveč blaga že od začetka vojne v rokah ilegalne trgovine. Največji porast cen se je začel z letošnjim letom. Drastično je to prikazano z naslednjim cenikom živil in potrebščin, ki ima navedbe v oklah (1 oka = 1280 g) in drahmah:

	28. X. 1940	1. I. 1944	24. III. 1944
kruh	10	34.000	260.000
meso	50	300.000	960.000
olje	50	200.000	1.680.000
moka	12	80.000	420.000
krumpir	6	40.000	300.000
par čevljev	450	2.000.000	15-20.000.000
1 moška srajca	500	800.000	6-8.000.000
rezilo za brivski aparat	3	3.000	30-50.000

Grška banka je letos februarja izdala bankovce po 50.000 in 100 tisoč drahm, kar ima pač vse znake inflacije, ki je ni mogoče več zaježiti in ustaviti.

Nemško-grška gospodarska družba »Degriges« se je izkazala kot najboljši faktor regulacije in stabilizacije grškega gospodarstva, ko je že od prvega dneva svojega

delovanja posvečala največjo skrb uvozu blaga v Grčijo. Iz poročila, ki ga je družba nedavno izdala, je razvidno, da so lani iz Nemčije uvozili v Grčijo 34.216 ton raznih potrebščin in blaga v vrednosti 78.4 milijona mark.

Po količini je ta grški uvoz iz Nemčije precej večji, kakor je bil l. 1939., in če upoštevamo vse ovire in težave vojne dobe, nam je jasno, da je nemško-grška gospodarska družba najboljša pomoč v veliki stiski ter da uspešno opravlja veliko in koristno delo. Grčija ima precej surovin in ko so že v začetku sedanje vojne izostali in odpadli nekdanji največji odjemalci, je družba »Degriges« poskrbela, da se mnogo teh surovin izvažava v Nemčijo, odkoder dobiva grško prebivalstvo to, kar danes najbolj potrebuje. Izmenjava blaga z Nemčijo je danes hrbtenica grške zunanje trgovine, preskrbovalne akcije poslanika dr. Neubacherja pa niso samo dobrodelne, temveč tudi gospodarsko vzgojne ter koristne kot temelj odnošajev med Grčijo in Nemčijo v bodočnosti.

Trgovinski register

Privilegovana agrarna banka A. D. filijala v Ljubljani. Izbriseta se pooblaščenca dr. France Adolf in Čok Anton, vpišejo pa se pooblaščenca, ki bodo podpisovali družbino tvrdko z dosedanjimi že vpisanimi pogoji kolektivno z upravnikom podružnice: Ložar Alojzij, pravni referent, ing. econ. Lojk Josip, knjigovodja in ing. econ. Gostinčar Bojan, šef oddelka.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik in urar
Ljubljana, Stritarjeva ulica 6 — Tel. 44-86
(pri trimostovju)

Švicarski spor zaradi zlatega kritja

Švicarski docent za gospodarska in valutna vprašanja na univerzi v Zenevi Burhy je objavil v »N. Züricher Nachrichten« članek, v katerem trdi, da je zlato kritje švicarskih bankovcev skoraj popolnoma odvisno od dobre volje USA in Kanade. Skoraj ves zlati zaklad Švicarske narodne banke se namreč nahaja v USA in Kanadi. Ta pa da je nedvomna kršitev predpisov o zlatem kritju, ker mora biti najmanj 40 odstotkov bankovcev kritih z razpoložljivim zlatom.

Industrializacija Španije

Najbolj jasno se kaže napredujoča industrializacija Španije v razvoju premogovne in električne industrije. Potrošnja električnega toka v Španiji je narasla od 3 milijona kWh v l. 1936. na 5 milijonov v l. 1942. Kapital, ki se je v zadnjih štirih letih investiralo v industrijo nacionalnega interesa, znaša 3177 milijonov peset. Tvornice dušika s 445 milijoni peset so tu na prvem mestu. Nato slede tekstilne tovarne za proizvodnjo tkanin iz umetnih snovi z 250 milijoni. Napredek industrializacije pa se bo pri mnogih španskih podjetjih pokazal šele letos, ker bo velik del tovarn začel proizvajati blago šele to leto.

Gospodarske vesti

Ker so nemške urarske delavnice zaradi pomanjkanja delavcev prezašle, se je nemška vlada dogovorila s francosko, da se bodo nemške ure popravljale v Franciji. V zadnjih dveh letih so popravili na Francoskem že 120.000 nemških ur.

Bavarski deželni zavod za gospodarstvo v močvirnatih krajih je dosegel kultiviral 60.000 ha močvirnatih zemlji, na katerih se more ustanoviti 300 kmetij s po 20 ha. Na novo pridobljeni zemlji se je pridelalo med drugim 22.750 stotov rži, 116.000 stotov krumpirja in nad 1 milijon litrov mleka.

Italijansko gospodarsko ministrstvo se je reorganiziralo ter znatno zmanjšalo birokratični aparat. Namesto 14 generalnih direktij bo v bodoče le 7. Število uradnikov se je od 4000 znižalo na eno tretjino. Cela vrsta visokih uradnikov je bilo upokojenih.

Da se poveča sejnja, je madžarska vlada podaljšala lesno gospodarsko leto 1943/44., ki poteče 30. junija, za en mesec.

Na Slovaškem se je črna borza razvijala obratno kot drugje. Pri kmetih se morejo dobiti jajca in svinjina po

nižjih cenah, kakor pa so uradno predpisane.

Po poročilu Lichta iz Magdeburga so pogajanja za nove izvoze sladkorja iz Protektorata že tako napredovala, da se more računati, da se bodo že v bližnjih dneh sklenili prvi zaključki. Povpraševanje po sladkorju je iz vseh evropskih držav, ki uvažajo sladkor, zelo živahno.

Albanski tednik »Shqipëria« zahteva v odprtem pismu na ministrskega predsednika, da začne vlada ostro borbo proti špekulantom in črnborzižancem, ki si pridobivajo bogastva na račun revnega prebivalstva. List nadalje zahteva, da se uvede kontrola za cene. Končno zahteva list, da se začne izvajati odločna socialna politika, ker ne pozna Albanija dosedaj ne bolniškega, invalidnega, starostnega in sploh nobenega zavarovanja.

Turško trgovinsko ministrstvo je sporočilo interesantom, da se bo smelo v bodoče uvažati v Turčijo samo blago, ki je nujno potrebno. Posebno uvoz blaga iz Anglije in Amerike bo postavljen pod strogo kontrolo.

Turški bankovci za 1 turški funt, ki imajo še arabske črke, pridejo 25. aprila iz prometa.

Švicarski stanovski svet je odklonil predlog, da bi se uvedla obvezna delovna služba tudi za mladoletne.

Prva tovarna za umetno usnje na Portugalskem se ustanovi letos v Lisabonu. Vlada je dovolila novemu podjetju monopolno pravico za izdelovanje umetnega usnja za dobo 10 let.

Na Švedskem je v obeh zadnjih letih padel promet s tekstilnim blagom za 25%. Trgovci pravijo, da je krivda v racionalizaciji in previsokih cenah, zaradi katerih manj premožni sloji ne morejo nakupovati blaga.

Norveška trgovinska mornarica, ki je v službi zaveznikov, je izgubila od 9. aprila 1940 polovico svojih ladij. Več ko 2000 norveških mornarjev je pri tem izgubilo življenje.

Zaradi premogovne stavke je bil v Angliji železniški in omnibussni promet reducirán za 20%. Glavnim podjetjem oboroževalne industrije se je naročilo, da čim bolj štedijo s kurivom in pogonskimi sredstvi. Tudi potrošnja v zasebnih gospodinjstvih se je omejila.

Predsednik trgovinske zbornice v USA je zahteval od kongresa, da se podaljša kontrola cen tudi še po 30. juniju 1944. Nadalje je zahteval, da se odklonijo vse zahteve po zvišanju mezd, ker mora mezdno gibanje onemogočiti vsako stabilizacijo cen. Subvencijsko politiko vlade smatra kot nujno zlo, da se cene in mezde stabilizirajo.

Neka ameriška družba je stavila Badoglijevi vladi ponudbo, da obnovi neapeljsko pristanišče. Obnovljena dela bi veljala 200 milijonov dolarjev. Kot pogoj za obnovo pristanišča pa so zahtevali Amerikanci, da pride vse pristanišče pod nadzorstvo ameriške družbe. Ker je Badoglio to odklonil, je ameriška družba predlagala, da bi se samo del pristanišča proglasil kot svobodno pristanišče in to pristanišče bi zgradili Amerikanci.

Stavka rudarjev v Avstraliji se je razširila sedaj tudi na severni del Južnega Walesa, čeprav je min. predsednik Curtin zagrozil z ostavko, če stavka ne preneha.

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

že v 24 urah

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72

Priporoča se tvrdka

Robert Goli
Ljubljana
Šelenburgova ulica 3

KLOBUČARNA „PAJK“
Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. — Zaloga klobukov. — Se priporoča

RUDOLF PAJK, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 38
Miklošičeva cesta št. 12
(Nasproti hotela Union)

EVO
pralni prašek

Dr. Th. & G. BOHME
Ljubljana

Priporoča se:

A. JANEŠ
delikatesna trgovina
Ljubljana, Ulica 3. maja